

6. Tekrar Testi

1.

DİN FELSEFESİ

Konusu belirgin bir din değil, genel olarak din olgusudur. Bu bakımdan kapsamı çok daha geniştir.

Dini mantıksal yapısı ve temelleri bakımından, neden-sonuç ilişkisi kurarak açıklamak ister.

I.

TEOLOJİ

Bu alanda din denilince belirli bir din anlaşılır. Yahudi teolojisi, Hristiyan teolojisi, İslam teolojisi vardır.

İlgili olduğu dinin dogmalarını, uygulamalarını yorumlar.

Dini ve imanı pekiştirir.

Verilen tablodaki I. numaralı alana aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Dinleri aynı düzlemde rasyonel bir şekilde değerlendirir.
- B) Dogmatik bir yapı söz konusu değildir.
- C) Tüm dinlere ait konu ve problemleri inceler.
- D) Din karşısında eleştirel ve nesnel bir tavır alır.
- E) İnanca dayanır; inancın sınırları dışına çıkılmaz.

2. Duygu, durum ve olayları kavramlarla yorumlarken, o kavrama yüklediğimiz anlamı da açıklarız. Kavrama yüklediğimiz anlam anlaşılınca konu daha bir netlik kazanır. Bu, Tanrı kavramı için de geçerlidir. "Tanrı var mıdır?" derken Tanrı kavramından ne anladığımız önemlidir. İnsanlar arasında Tanrı kavramına yüklenen anlamlar değiştiği gibi ilahiyatçılar ve filozoflar arasında da bu anlam farklılık gösterir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Tanrı düşüncesi nesnel bir özellik taşır.
- B) Tanrı kavramını en doğru yorumlayan ilahiyatçılardır.
- C) Tanrı kavramına yüklenen anlamlar zaman ve kişiye göre değişir.
- D) Tanrı kavramı evrensel bir nitelik taşır.
- E) Filozofların Tanrı anlayışı ortaktır.

6. Tekrar Testi

3. Panenteizm'e çift kutuplu Tanrı anlayışı da denir. Tanrı'yı soyut, mutlak ve değişmez gibi yönleriyle evrenin üstünde yani aşkın; somut, görelî ve değişen yönleriyle de evrenin içinde yani içkin olarak görür. Tanrı evrenin dışında bir aşkınlığa sahiptir, onunla birlikteyken hem zamanın içindedir hem dışında; hem değişendir hem de değişmeyendir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi panenteizm görüşünü ifade eder?

- A) Tanrı evreni var etti ve terk etti. Bizi kendi başımıza bıraktı.
B) Bence Tanrı bizim içimizdedir. Biz ve Tanrı bir bütündür.
C) Evrendeki mükemmellik onun var olduğunun kanıtıdır. Tanrı evreni yarattığı gibi elçiler de göndermiştir.
D) Ben Tanrı'dan bir parçayım, özüm. Fakat Tanrı benim dışımda mutlak bir varlıktır ve yarattıklarına benzemez.
E) Tanrı'ya inanmak isterim fakat onun var olup olmadığına emin olamıyorum.
4. Düşünen her insanı, "nihai niçin sorusu" olan, "Niçin evren yok değil de var?" sorusu bir cevaba zorlar. Bu soru onu bütünler ve diğer büyük soruların da başlangıcında yer alır: "Varlığın nihai nedeni olarak, bir Tanrı var mıdır? O'nun varlığı kanıtlanabilir mi? Eğer varsa, O nasıl bir şeydir? O'nun hakkında anlamlı olarak nasıl konuşabiliriz? Evrendeki kötülüğün kaynağı nedir? Ölümden sonra bir yaşam mümkün müdür? ..." Bu sorular dizisi, daha tarihsel olanlara doğru ilerler: "İman ve akıl arasında ne türden bir ilişki vardır? Mucizeler mümkün müdür? Ahlakın dinî bir önemi var mıdır? Din ve bilim arasında ne türden bir bağ vardır?" Öyle zannediyoruz ki bütün bu sorular, düşünen insanlar var olduğu müddetçe önemini koruyacaktır.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Din felsefesinin temel soruları ele alınmıştır.
B) Düşünen bir varlık olarak insanın nihai niçin sorularını sormakta olduğu vurgulanmıştır.
C) Ölümden sonra yaşamın mümkün olup olmadığı her insanın merak edebileceği türden sorular olarak ele alınmıştır.
D) Kötülük problemi, iman-akıl ilişkisi de din felsefesinin sorunları arasında yer almaktadır.
E) Mucizelerin akıl yoluyla açıklanmasının mümkün olmayacağı dile getirilmiştir.
5. Filozof bilgi felsefesinde, bilim felsefesinde nasıl bir bakış tarzına sahipse, din felsefesinde de aynı veya benzer bir tarza sahip olmak durumundadır. Bir "şeyin felsefesi" tamlamasında birinci terim bir alanı, ikinci terim ise bir bakış tarzını dile getirir. Bu demektir ki, bilim, sanat, bilgi ya da din dediğimiz alanlarla başka insanlar da uğraşır. Yani bu alanlar birçok disiplinin ortak konularını oluşturmaktadır. Din felsefesi yapmak, dinin temel iddiaları hakkında rasyonel, objektif, kapsamlı ve tutarlı bir tarzda düşünmek ve konuşmaktır.

Buna göre din felsefesinin aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olması beklenmez?

- A) Akılsallık
B) Nesnellik
C) Bütünsellik
D) Dogmatiklik
E) Çelişkisizlik

6. Tekrar Testi

6. İnsanın fiilleri de dâhil olmak üzere her şeyin önceden bilindiğini, kesin olarak tespit ve tayin edildiğini öne süren bir görüşle, insanda irade hürriyetinin varlığını öne süren görüşü bir ve aynı anda savunamayız.

Bu açıklama din felsefesinde aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamaktadır?

- A) Objektifliğin
- B) Rasyonelliğin
- C) Tutarlılığın
- D) Mantıksallığının
- E) Kapsamlılığının

7. Din felsefesi dini ele alırken objektif bir şekilde bakmak durumundadır.

Bu açıklamadaki objektifliği aşağıdakilerden hangisi doğru ifade eder?

- A) Dinin temel kavramlarını ele alırken rasyonel ve tutarlı olmak
- B) Dinin lehinde veya aleyhinde bir tutum içerisinde olmaya peşinen karar vermeden incelemeye koyulmak
- C) Dine yönelik konu ve problemleri dogmatik bir tavır ile ele almak
- D) Dinin ahlak ile ilişkisini ortaya koyarak evrenselliği yakalamak
- E) Araştırma konusunu kapsamlı bir şekilde ele almak

8. İçinde yer aldığımız evren, en basit hâliyle bile, bizi devasa bir merak içinde bırakmakta ve bir açıklama yapmaya zorlamaktadır: “Evrenin yok olması mümkünken; o, neden ve niçin var oldu?” Onu, yine kendisiyle açıklamak bir kısır döngü olacağından, bir başka açıklama bulmak gerekecektir. Evrendeki değişim ve hareketin varlığı da açıklama bekleyen bir başka husustur. Bu değişimi, yine kendisi değişime tabi olan bir başka mümkün varlıkla izah etmek tutarsız olacaktır, zira bu takdirde, onun da nihai sebebini bulmak gerekecektir. Bu süreç, sonsuza kadar geriye doğru götürülemeyeceğinden, kendisi hareket etmeyen bir hareket ettirici, bütün nedenlerin nedeni olan bir ilk neden bulmak gerekecektir.

Bu parçada Tanrı'nın varlığına yönelik aşağıdaki delillerden hangisi hakkında açıklama yapılmaktadır?

- A) Ontolojik delil
- B) Ahlak delili
- C) Teleolojik delil
- D) Kozmolojik delil
- E) Dinî tecrübe delili

6. Tekrar Testi

9. "Bilfiil sonsuz sayıda şeyler var olamaz. Âlemin ve içindeki varlıkların mümkün olması için kendisi mümkün olmayan ve bütün mümkün varlıkların ilk sebebi olan vacip varlığın var olması gerekir." ifadesi Tanrı'nın varlığına ilişkin delillerden **en çok** hangisi ile ilgilidir?

- A) Ontolojik delil
- B) İmkân delili
- C) Ahlak delili
- D) Dinî tecrübe delili
- E) Teleolojik delil

10. Aşağıdakilerden hangisi din felsefesinin temel sorularından **değildir**?

- A) Tanrı var mıdır?
- B) İman ve akıl arasında nasıl bir ilişki vardır?
- C) Evrendeki kötülüğün kaynağı nedir?
- D) Vahiy mümkün müdür?
- E) Evrensel bir ahlak yasası var mıdır?

11. Kişinin, bir önermenin objektif doğruluğundan emin olmayı mantıksal açıdan haklılaştıran delilleri yoksa o önermenin doğruluğundan emin olduğunu söylemesi beklenemez.

Bu açıklama aşağıdaki Tanrı'nın varlığına ilişkin görüşlerden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) "Evrenin ve evrendeki her şeyin bir yaratıcısı vardır." diyen teizm
- B) "Tanrı ile evren bir, aynı ve özdeştir." diyen panteizm
- C) "Tanrı soyut, mutlak ve değişmez yönleriyle evrenin üstünde; somut, görelî ve değişen yönleriyle de evrenin içindedir." diyen panenteizm
- D) "Tanrı'nın varlığı ve yokluğu bilinemez, bu konuda kesin bir hüküm verilemez." diyen agnostisizm
- E) "Evreni Tanrı yaratmıştır ancak Tanrı dünyaya hükmetmemektedir." diyen deizm

6. Tekrar Testi

12. Hayatı sorgulamaya neden olan şeylerden biri de, kendi ölümümüzün günbegün yaklaşıyor olmasıdır. Her şey yolunda gidiyorken anlamı sorgulamayız, ölümle yüzleştiğimizde, işler yolunda gitmediğinde, mutsuzluk durumumuzda bu soru daha çok belirginleşir. Günümüz dünyasında amaçların çokluğu da insanı anlam konusunda düşünmeye sevk etmektedir. Amaçlar ağırlaştıkça ve çoğaldıkça “iş” putlaşmakta, insanlar alelacele bir yerlere koşmaktadır. İnsanlar çok fazla yaşam tarzı ile karşılaşmakta ve gördükleri farklar da onu anlamı sorgulamaya sevk etmektedir. Bugünün insanının sorunu derin ve ümitsiz bir anlamsızlık hissidir.

Bu parçanın ana fikri için aşağıdakilerden hangisi daha uygundur?

- A) İnsan için yapılacak işlerin çokluğu her zaman kafa karıştırıcıdır.
- B) İnsan yaşamında sınır durumlarla karşılaştığında anlam arayışına girilmektedir.
- C) Farklı yaşam biçimlerini tecrübe etmek insan için çoğu zaman şaşırtıcı gelmektedir.
- D) Hayatın meşgalesi içerisinde insan kendini kaptırarak yaşamaktadır.
- E) İnsan için anlamsızlık durumu bir an evvel kurtulması gereken bir duygudur.

- 13.
- Güzel nedir? Güzellik, hangi duyuşsal algıya karşılık gelir? Güzellik, nesnenin kendisine mi ait, yoksa ona bakan öznenin nesneye kattığı bir özellik midir?
 - İnsanlar neden iyi ya da kötü olmaktadır? İyilik ve kötülük var mıdır? Evrensel ahlak yasası mümkün müdür?
 - Tüm var olanların özü nedir? Her şey görüldüğü gibi midir? Varlığın ana maddesi nedir? Tüm var olanlar maddeden mi ibarettir?
 - Devlet nedir? Devlet kavramı, tümel olarak var mıdır ya da insanların uydurduğu tikel bir kavram mıdır? Aristoteles'in dediği gibi devlet, doğal ve zorunlu olma özelliklerini taşımakta mıdır? Yoksa Hobbes'un vurguladığı gibi devlet, insanlar tarafından ortaya konulan yapay bir varlık mıdır?

Yukarıdaki soruların tartışıldığı felsefe alanları arasında hangisi yer almaz?

- A) Etik
- B) Ontoloji
- C) Estetik
- D) Epistemoloji
- E) Siyaset

6. Tekrar Testi

14.

Thomas More, "Ütopya" adlı eserini yazdığında İngiltere toplumsal bir kargaşa içindedir. More'nun eserinde bir adada 54 büyük şehir vardır. Aynı dil konuşulur. Aynı yasalar geçerlidir. Aynı örf ve âdetler takip edilir. Özel mülkiyet yoktur. Ada halkı parayı bilmez. Toplumda herkes eşittir.

Francis Bacon, "Yeni Atlantis" adlı yapıtında bilimsel ve teknik gelişmelerin toplum ve devlet yapısını belirlediği bir devlet kurgular. Bu devlette dikkati çeken en temel nokta; bilimsel aydınlanmanın, bilimsel ve teknik gelişmenin ulaştığı yüksek düzey ve buna bağlı olarak sağlıklı ve kültürlü bir toplum yetiştirilmiş olmasıdır.

G. Orwell, "1984" adlı eserinde dünya devletlerini üç büyük blokta kümeleştirmiştir. "Düşünmek", "sorgulamak", "eleştirmek" kavramları sözlüklerde kalmıştır. Birey, en doğal hakkı olan yaşama güvencesinden bile yoksundur. Bu durum insanları korkak, tepkisiz, kişiliksiz yapmıştır.

Verilen örneklerden hareketle ütopyalarla ilgili;

- I. Ulaşılması arzu edilen, ideal toplum ve devlet tasarımları yanında, gerçekleşmesinden korkulan toplum tasarımlarına da yer verilmiştir.
- II. Topluların mevcut şartlarından duyulan rahatsızlığın ürünüdürler.
- III. Devlet düzenini hayal etmekle kalmamış, nasıl olabileceğini de hayata geçirmişlerdir.

hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

15. İnsan, doğayla ve diğer insanlarla ilişki içinde yaşayan amaçları ve istemleri olan bir varlıktır. İnsanlar; istek ve ihtiyaçlarını karşılamak, güven içinde yaşamak adına bir araya gelmiş ve topluluklar oluşturmuştur. Böylece doğal zorluklardan ve diğer toplulukların etkilerinden korunmaya çalışmıştır. Akıl sahibi ve sosyal bir varlık olan insan, topluluk içinde yaşamış ve birçok problemi aşmış ayrıca topluluğun getirdiği sorunları çözmesi de gerekmiştir. İnsanların toplumsal yaşantı üzerine geliştirdiği düşünce ve eylemler, siyaseti ortaya çıkarmıştır.

Buna göre siyasetin ortaya çıkışına, insanın aşağıdaki özelliklerinden hangisi bir dayanak olarak gösterilemez?

- A) Toplumsal bir varlık oluşu
- B) Sosyal yaşantısını geliştirmek isteği
- C) Yaşadığı çevrenin sorunlarına duyarsız kalamayışı
- D) Gerçekleştirmek isteyeceği hedeflerinin oluşu
- E) Toplular arası ilişkileri sınırlandırmayı isteği

6. Tekrar Testi

16. Bir aydın, insanların fikirlerini etkileyebilir. Bir gazete, insanların siyasi görüşleri üzerinde etkili olabilir. Bunlar da bir iktidar içerir fakat devletin iktidarı maddi ve manevi denetim araçları ile insanlar üzerinde üstün bir kontrol gücüne sahiptir.

Buna göre devletin iktidarını birey ya da toplumsal bir grubun iktidarından ayıran aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dar bir alanda etkili olması
- B) Kaynağının zaman içerisinde değişmesi
- C) Daha güçlü denetim araçlarına sahip olması
- D) El değiştiriliş şeklinin önceden bilinmemesi
- E) Belli bir toplumsal grup üzerinde etkili olması

17. Siyaset felsefesinin iki önemli kavramı olan eşitlik ve adalet kavramının birbirlerinin yerine kullanılması, kavramları mahiyetini bilmemekten kaynaklanmaktadır. Kavramlar arasındaki farklılık bir görselle ifade edilmiştir:

Eşitlik

Adalet

Buna göre iki kavram arasındaki farkı aşağıdakilerden hangisi doğru ifade eder?

- A) Eşitlik durumunda herkese aynı şekilde muamele yapılırken, adalet durumunda herkese kendi ihtiyacına ve o anki şartlarına göre muamele yapılır.
- B) Eşitlikte herkes bireysel olarak değerlendirilirken, adalette herkesin aynı olduğu, aynı yeteneklere sahip olduğu varsayılır.
- C) Eşitlik insanın hak ettiğini elde etmesi iken, adalet herkesin aynı imkânlardan yararlanmasıdır.
- D) Eşitlik hakkın gözetilmesi ve yerine getirilmesi iken, adalet haklar ve olanaklar bakımından bir farkın olmayışıdır.
- E) Eşitlik adaleti doğururken, adalet her zaman eşitliği doğurmaz.

6. Tekrar Testi

18. İnsan ile devlet arasında büyük oranda benzerlik vardır. İnsanın zaman içinde kişiliği nasıl değişiyorsa aynı durum devlet için de geçerlidir. Devletleri oluşturan, o devleti oluşturan insanların yaradılışlarıdır. Bu nedenle devletin içinde var olan kişiler daha iyi olmadıkça, daha iyi bir devlet beklenmemelidir. Kişilerin ahlaki anlamda daha iyiye doğru değişimleri gerçekleşmedikçe devlet ne kadar gelişirse gelişsin temelde aynı kalmaya mahkûm olacaktır.

Bu parçada ele alınan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Meşruiyetin ölçüsü
- B) Düzenin gerekliliği
- C) Devletin kaynağı
- D) Birey-devlet ilişkisi
- E) Bürokrasinin anlamı

19. Platon'un "Devlet"i, Atina'nın Spartalılar tarafından işgal edildiği ve Atina demokrasisinin içten içe yozlaştığı bir döneme rastlar. Augustinus'un "Tanrı Devleti" Roma'nın çöküşü ve dış saldırı altında kalan ve direncini kaybeden insanların ümitsizliğine verilen bir yanıttır.

Bu açıklamada ütopyalarla ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dönemin koşullarına, var olan haksızca tutumlarına karşı çıkış yolu bulmayı amaçlar.
- B) Hayal edilen ve gerçekleşmesi arzulanan toplum modellerini yaşama isteğinin dile getiriliş şeklidir.
- C) Gelecekte iyi bir hayatın değil daha kötü bir geleceğin olacağını ortaya koyarlar.
- D) Devletin temelinde olması gerekenin tartışıldığı eserlerdir.
- E) Hayata geçirilmesi ile birlikte toplumun neler kazanacağına da yer verirler.

20. Siyasette özgürlük kavramı, kişinin sahip olduğu iradeyle kimseye zarar vermeden ve kimsenin müdahalesi olmadan davranışlarını yapabilmesinin serbestliği olarak tanımlanır. Özgürlük, davranışların yanı sıra düşüncenin oluşturulmasını ve onun ifade edilmesini içerir. Özgürlüğün ne olduğu ve nasıl mümkün olabileceği siyaset felsefesinin temel problemidir. Siyaset felsefesinde özgürlük, ahlaki bir kavram olmasından öte pratik bir olgu durumu olarak ele alınmaktadır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Özgürlük diğer bireylerin müdahalesi olmadan kişinin istediğini yapabilmesidir.
- B) Birey iradesi ile kimseye zarar vermemek koşuluyla özgürlüğünü gerçekleştirmelidir.
- C) Özgürlük davranışsal ve düşünsel boyutları olan bir kavramdır.
- D) Özgürlük kavramı siyaset felsefesinin yanında ahlak felsefesinin de kavramları arasında yer alır.
- E) Özgürlük kavramının pratik bir olgu durumu olması ahlaki bir kavram olması durumundan daha önemlidir.

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.